

הבחירות המקומיות ברשות הפלסטינית – בין דמוקרטיה פרוצדורלית לפוליטיקה חמולתית

קובי מיכאל | גיליון 2140 | 13 במאי 2026

ב-25 באפריל 2026 התקיימו הבחירות המקומיות בשטחי הרשות הפלסטינית – בגדה המערבית ובדיר אל-בלח שברצועת עזה. הבחירות התקיימו ב-403 ערים ומועצות מקומיות עם אחוז הצבעה כללי נמוך יחסית של כ-53%. חמאס החרימ את הבחירות ולא השתתף בהן באופן רשמי, למרות היותו הארגון הפוליטי **הפופולרי ביותר** בקרב הציבור הפלסטיני. ניתוח הבחירות חושף תמונה מורכבת של חברה המנסה לקיים הליך דמוקרטי תחת לחץ בינלאומי כבד ותנאים פוליטיים וביטחוניים קשים. הבחירות חושפות פרדוקס בין רצון לשגרה לבין **ייאוש פוליטי עמוק**, בין תקווה לשינוי של המציאות ברמה המוניציפאלית היומיומית, לבין ייאוש עמוק מהמצב הקיים, לצד שחיקה במעמד פת"ח וחוסר אמון בולט ברשות הפלסטינית. לפיכך, נכון לראות את הבחירות הללו כ"מדד למצב מוניציפלי-חברתי" יותר מאשר כ"מדד פוליטי-לאומי". זאת משום שהן אינן מאפשרות לקבוע כיצד ייראו התוצאות בבחירות כלליות אמיתיות. לאור זאת, מאמר זה יבחן האם הבחירות מהוות ביטוי לתהליך דמוקרטי ממשי, או שמא מדובר בפרקטיקה מוסדית סימבולית שמטרתה שימור לגיטימציה פנימית וחיזוק.

מבוא

ב-25 באפריל 2026 התקיימו הבחירות המקומיות בשטחי הרשות הפלסטינית – ביהודה ושומרון ובדיר אל-בלח שברצועת עזה. הבחירות התקיימו ב-403 ערים ומועצות מקומיות עם אחוז הצבעה כללי נמוך יחסית של כ-53%: כ-56% ביהודה ושומרון וכ-23% בדיר אל-בלח. חמאס החרימ את הבחירות ולא השתתף בהן באופן רשמי בשל המגבלות שהטילה הרשות הפלסטינית על כל המתמודדים בדרישה להכיר באש"ף ובהסכמים עם ישראל.

הרשות הפלסטינית מיהרה להכריז על הבחירות כביטוי לקידום הרפורמות שדרשה ממנה הקהילה הבינלאומית וכצעד לקראת בחירות כלליות לפרלמנט ולנשיאות. במקביל, ארגון הפת"ח, המזוהה עם הרשות, הכריז על ניצחון מובהק בבחירות.

ואולם, ספק אם ניתן להקיש מהבחירות המקומיות לגבי הבחירות הכלליות וספק אם אכן מדובר בניצחון של הפת"ח. זאת משום שההקשר הפוליטי שבו נערכו הבחירות – ובראשו אי-השתתפות חמאס – מעלה שאלות יסוד לגבי מידת הייצוגיות והלגיטימיות שלהן. בנוסף, ב-197 רשויות (כמעט מחצית ממספר הרשויות בהן התקיימו הבחירות) התמודדה רק רשימה אחת. כמעט 90% מהרשימות שהתמודדו בבחירות הוגדרו כרשימות עצמאיות, כשרק חלקן מזוהות עם הפת"ח. ברשויות

רבות זכו רשימות חמולתיות ובערים גדולות ומשמעותיות, כמו חברון וטולכרם, זכו רשימות מקומיות שאינן מזוהות עם הפת"ח.

כמו כן, יש להבין את הגורמים לאחוזי ההצבעה הנמוכים בבחירות: בדיר אל-בלח, רשימות ההצבעה לא היו מעודכנות, והתנאים הקשים ברצועה האפילו על העניין בבחירות ועל האמונה שיביאו לשינוי כלשהו. ביהודה ושומרון, שיעור ההצבעה הנמוך נבע מאי-האמון ברשות הפלסטינית וביכולתה לשנות את המציאות בשטח, בין היתר בנוגע להרחבת ההתנחלויות ולביטחון האוכלוסייה הפלסטינית. זאת בנוסף להיעדר אמון באפשרות לחולל באמצעות השתתפות בבחירות שינוי של ממש. בנוסף לכך, במקומות בהן התמודדה רק רשימה אחת או ברשויות בהן התמודדו רשימות חמולתיות, לא מצאו המצביעים הפוטנציאלים עניין והתייחסו להצבעתם כאל דבר מיותר שאין בו כדי להשפיע על התוצאות.

למעשה, מאחר שהבחירות נעדרו התייחסות להקשר הפוליטי-מדיני הרחב, ומאחר שחמאס – הארגון הפוליטי [הפופולרי ביותר](#) בקרב הציבור הפלסטיני – לא השתתף בהן, נכון יהיה להתייחס אליהן כאל עניין מקומי שאין בו כדי להעיד על תוצאות אפשריות של הבחירות הכלליות אם וכאשר ייערכו.

כדי לבחון האם הבחירות ביטאו תהליך דמוקרטי ממש, או שמא היו כסות סימבולית לשימור לגיטימציה פנימית וחיצונית, יש להתייחס לסוגיות הבאות: התנהלות הבחירות, מאפייניהן ותוצאותיהן; השתקפות הלך הרוח הפלסטיני בבחירות; מעמד חמאס כנוכח-נפקד בבחירות; המשמעות עבור בחירות כלליות עתידיות; תפקוד הרשות הפלסטינית ומעמד החמולות בחברה הפלסטינית.

התנהלות הבחירות ותוצאותיהן

הבחירות המקומיות התקיימו כתוצאה מלחץ בינלאומי שהופעל על הרשות הפלסטינית לקידום רפורמות ודמוקרטיזציה. במסגרת זו, שונו חלק מהתקנות והתאפשרה גם הצבעה בנפרד עבור מועמדים עצמאיים ברשימות שאינן מפלגתיות, מה שאפשר למועמדים רבים מטעם חמולות או מטעם עצמם להתמודד לא רק ברשימות מפלגתיות סגורות.

כתוצאה מכך, דווח על ידי ועדת הבחירות המרכזית ובתקשורת [שכמעט 90% מהמועמדים הוגדרו פורמלית כ"עצמאיים"](#), כלומר לא משויכים לרשימות מפלגתיות רשמיות. במקביל, ב-197 רשויות ביהודה ושומרון התמודדה רק רשימה אחת. התופעה התרחשה גם בערים גדולות ומרכזיות ביותר, כדוגמת [רמאללה ושכם](#). במקומות אחרים, רשימות עצמאיות ניצחו או חלקו את הכוח עם פת"ח. בפועל, גם אם רבים מהמועמדים היו קשורים לפת"ח באופן בלתי רשמי, רשימות מקומיות/חמולתיות או מועמדים בלתי תלויים הפכו למשמעותיים יותר ממפלגות.

בעזה, כשלארשונה זה עשרים שנה התקיימה הצבעה כלשהי ברצועה, המצב היה דומה:

בדיר אל-בלח – האזור היחיד שנכלל בבחירות ברצועת עזה – הרשימה שנתפסה כקרובה לחמאס זכתה ב-2 מושבים בלבד מתוך 15, בעוד הרשימה הנתמכת לכאורה על ידי פת"ח קיבלה 6 מושבים. ואולם, רשימה זו אינה מזוהה בהכרח עם תנועת הפת"ח בגדה המערבית, אלא עם פורשי/מודחי הפת"ח, כמו מוחמד דחלאן. במילים אחרות, אפילו במקרה העזתי שבו הייתה תחרות יחסית, יותר מחצי מהמושבים הלכו לרשימות עצמאיות-מקומיות שאינן פת"ח.

אמנם, [פת"ח הכריז על "ניצחון גורף"](#) בטענה שהארגון זכה ברוב במועצות המקומיות, כולל ג'נין – עיר שהרשות הפלסטינית איבדה בה שליטה לטובת הג'יהאד האסלאמי והתארגנויות טרור מקומיות, שחלקן גם זוהו עם חמאס (מאז מרץ 2022 עת החל גל הטרור בצפון השומרון). אלא שתמונת המציאות שונה לחלוטין, כאשר ברשויות מקומיות רבות, כולל ערים כמו חברון וטולכרם, זכו רשימות מקומיות של מועמדים שאינם מזוהים עם הרשות הפלסטינית. במקומות נוספים, בהם זכו רשימות המזוהות לכאורה עם הפת"ח, אין מדובר בהכרח במועמדים המוכרים ומזוהים כפעילי פת"ח או תומכיו הלכה למעשה. ניתן לומר שפת"ח ניצח "על הנייר" ברוב הרשויות, אבל בפועל, חלק משמעותי מהכוח המקומי עבר לידי רשימות עצמאיות ולא מפלגתיות. לפיכך, התמונה הסופית של תוצאות הבחירות הרבה יותר מורכבת ממה שהצטייר בכותרות: את הניצחון-לכאורה של הפת"ח יש לראות כ"ניצחון עם כוכבית", מכיוון שמדובר בניצחון טכני בלבד, בעיקר בשל היעדר יריבו המרכזי, חמאס.

עם כל זאת, חשוב להדגיש שבעצם קיום הבחירות בתנאים הקיימים ביהודה ושומרון ובעיקר ברצועת עזה (למרות שמדובר רק בדיר אל-בלח), יש משום [הוכחת יכולת](#) של הרשות הפלסטינית. עובדה זו היא התפתחות מעודדת מבחינת הרשות

ומבחינת הגורמים הבינלאומיים הלוחצים עליה לביצוע רפורמות. ואכן, ראש ממשלת הרשות הפלסטינית, מוחמד מוסטפא, הזדרז להגדיר את הבחירות כ"צעד נוסף בדרך לעצמאות מלאה". סביר שהרשות הפלסטינית גם תטען [לחיבור מחדש בין רצועת עזה ליהודה ושומרון](#) ותצביע על עצם קיום הבחירות בדיר אל-בלח ותוצאותיהן כעל [אינדיקציה להתחזקות](#) מעמדה ברצועת עזה לקראת שובה לשם. בפועל, ספק גדול אם יש באחוזי ההצבעה הנמוכים ביותר בדיר אל-בלח ובתוצאות הבחירות שם כדי להצביע על איחוד מחודש המשמש ובא.

באופן כללי, ניתוח הבחירות המקומיות חושף תמונה מורכבת של חברה המנסה לקיים הליך דמוקרטי תחת תנאים פוליטיים וביטחוניים קשים. הבחירות חושפות פרדוקס בין רצון לשגרה לבין ייאוש פוליטי עמוק – בין תקווה לשינוי של המציאות ברמה היומיומית-מוניציפאלית לבין ייאוש עמוק מהמצב הקיים, יחד עם שחיקה במעמד פת"ח וחוסר אמון בולט ברשות הפלסטינית. לפיכך, נכון לראות את הבחירות יותר כ"מדד למצב מוניציפלי-חברתי" מאשר כ"מדד פוליטי-לאומי". הן אינן מאפשרות לקבוע כיצד ייראו תוצאות בבחירות כלליות אמיתיות. לכן, אם יתקיימו בחירות לפרלמנט או לנשיאות בהשתתפות כל הגורמים – ובמיוחד חמאס – ייתכן שהתמונה תהיה שונה באופן מהותי.

עד כמה הבחירות משקפות את הלך הרוח הפלסטיני?

הבחירות שהתקיימו כמעט שאינן משקפות את ההיבט האידיאולוגי ואת מאזן הכוחות הלאומי בחברה הפלסטינית: חמאס עדיין נתפס, על פי כל סקרי דעת הקהל, [כמפלגה היותר פופולרית](#), בעיני אלה שעדיין מאמינים במפלגות. הציבור הפלסטיני עדיין [מהמערכת הפוליטית](#) הקיימת ואינו מאמין בה. גם האמון במפלגות הגדולות, פת"ח וחמאס, נשחק. מאידך גיסא, הציבור הפלסטיני כמה לשינוי ולשיפור במציאות חייו. אלא שגם כשמדובר בבחירות מקומיות, בהן יכול הציבור להשפיע באמצעות הצבעתו על מציאות חייו היומיומית, בחרו רבים שלא לממש את זכות ההצבעה. זאת בשל תחושת ייאוש ושכנוע פנימי עמוק בדבר חוסר היכולת להשפיע, בעיקר ברשויות בהן התמודדה רק רשימה אחת ובמקומות בהם רשימות נתמכו על ידי משפחות וחמולות חזקות.

למעשה, ניתן להצביע על פער של ממש בין הנרטיב שביקשה לעצב הרשות הפלסטינית לבין המציאות הלכה למעשה. את הפער הזה ניתן לזהות בשלוש רמות:

- 1) **מה הבחירות כן משקפות:** הבחירות משקפות רצון של חלק מהאוכלוסייה לשגרה אזרחית רגועה ושפויה יותר, ציפייה לשירותים מוניציפליים ורצון בסיסי בתהליך דמוקרטי, גם אם מוגבל. כך, למשל, מצביעים בעזה ציינו שהם הגיעו לקלפי כמרד נגד המציאות הקיימת וכביטוי לרצון לחיות למרות ההרס.
- 2) **מה הבחירות לא משקפות:** הבחירות אינן משקפות את מלוא עוצמתו הפוליטית של חמאס, את העמדות האמיתיות בנוגע לפתרון הסכסוך עם ישראל ואת מידת האמון הציבורי בהנהגת פת"ח. התוצאות עשויות גם להצביע על כך שתושבים מאמינים שעצם קיום הבחירות כתוצאה מלחץ בינלאומי יאפשר הזרמת כספים לתפקודן הרציף והתקין של הרשויות המקומיות. לכן, השתתפותם ואפילו הצבעתם לרשימות המזוהות עם הפת"ח אין פירושה בהכרח שביעות רצון מפת"ח.
- 3) **מסקנה אפשרית:** הבחירות המוניציפאליות של 2026 חושפות פרדוקס. מצד אחד, ניסיון לעצב תודעה של הטמעת נורמות דמוקרטיות ורציפות תפקוד מוסדי של הרשות הפלסטינית כשלטון מרכזי. מצד שני, הן חושפות שברירות של המערכת הפוליטית ואת הפער הגדל בין ההנהגה (הרשות הפלסטינית וארגון הפת"ח) לחברה.

חמאס – נוכח-נפקד

חמאס אמנם לא השתתף בבחירות באמצעות רשימות מפלגתיות רשמיות, אך נוכחותו הייתה מורגשת: בחלק מהמקומות, נבחרו מועמדים המזוהים עם חמאס (בדיר אל-בלח, חברון, טולכרם ומקומות נוספים ביהודה ושומרון). ברצועת עזה, [משטרת חמאס אבטחה את הבחירות](#). דובר חמאס אף התייחס לבחירות כאל צעד חשוב לקראת בחירות כלליות. לפיכך, הניסוח "חמאס לא השתתף" מדויק רק בחלקו.

התמונה האמיתית מורכבת יותר. חמאס הציג בהתייחסותו הרשמית לבחירות עמדה דואלית. דובר הארגון, חאזם קאסם, הגדיר את עצם קיום הבחירות כ"צעד חיובי וחשוב", אך קרא [במקביל לקיום בחירות נשיאותיות ופרלמנטריות](#). חמאס הפגין סוג של תמיכה טקטית כדי לא להיראות כחוסם דמוקרטיה, לצד דחיית המסגרת הרשמית.

בראיית חמאס, הבחירות תוכננו כך שהארגון יישאר מחוץ לתחרות – המועמדים נדרשו לקבל את תוכנית אש"ף הדוחה כל מאבק מזוין ומכירה בישראל, מה שהדיר למעשה את חמאס ופלגים אחרים. אלא שהחרמת חמאס בגדה המערבית הפכה את "ניצחון" הפת"ח לניצחון טקטי בצל מחאה. למעשה, חמאס לא "הפסיד" בבחירות שמכתיבין קבעו תנאים לתחרות עם שחקן אחד על המגרש, בשל החשש מפני השחקן האחר. מכאן ברור כי, לשיטת חמאס, הבחירות אינן קונצנזואליות מבחינה לאומית ולפיכך נעדרות לגיטימציה לאומית. בחירת הארגון להחרים את הבחירות משנה מהותית את המשמעות שלהן. זאת מכיוון שבבחירות קודמות (ובסקרים לאורך השנים) הוכח כי חמאס מהווה כוח פוליטי משמעותי, במיוחד ברצועת עזה, אך גם בגדה המערבית (שמאז מתקפת ה-7 באוקטובר זוכה לתמיכה רחבה יותר בגדה המערבית בהשוואה לרצועת עזה).

לפיכך, כל ניסיון להסיק מהבחירות המקומיות שנערכו ביהודה ושומרון ובעזה על מאזן הכוחות הפלסטיני הלאומי הוא מוגבל. זאת מכיוון ש:

- התוצאות אינן משקפות תחרות אמיתית בין שני המחנות המרכזיים – חמאס מול פת"ח.
- חלק מהבוחרים המזוהים עם חמאס לא השתתפו, מה שמטה את התוצאות לטובת פת"ח או רשימות מקומיות.
- אחוזי ההצבעה נמוכים ולפיכך לא מייצגים.

בשל היחלשות המפלגות הגדולות ובהיעדר השתתפות חמאס, הבחירות הפכו ליותר חמולתיות/משפחתיות ופחות פוליטיות. במקומות שבהם לא היה מאבק חמולתי יצרי על כבוד והשפעה מקומית, לרבים לא הייתה סיבה לצאת ולהצביע.

האם מדובר ב"חזרה גנרלית" לבחירות כלליות?

הבחירות המקומיות התאפיינו בשילוב של הישג תפקודי/ביצועי של הרשות הפלסטינית לצד מגבלות בכל הנוגע למהות הדמוקרטית של הבחירות. לפיכך, הן אינן יכולות לשמש כ"חזרה גנרלית" אמינה לבחירות כלליות, וזאת מהסיבות הבאות:

- **חוסר לגיטימיות:** בחירות כלליות ללא השתתפות חמאס לא ייחשבו לגיטימיות בעיני חלק ניכר מהאוכלוסייה.
- **פער בין סקרים למציאות:** בעוד שפת"ח ניצח בבחירות המקומיות, סקרים מראים כי חמאס נותר הארגון הפופולרי ביותר הן בעזה והן בגדה.
- **חשש ההנהגה:** תוצאות הבחירות המקומיות, המראות שחיקה בכוחו של פת"ח מול רשימות עצמאיות, עשויות דווקא לחזק את חששו של נשיא הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס מהפסד בבחירות כלליות, ואף להעדיפתו לדחותן.

בכך, הבחירות מדגישות את מצבה המורכב של הרשות הפלסטינית. לצד שמירה על רציפות תפקוד מוסדי בהצלחתה לקיים הליך דמוקרטי פורמלי והשבת כוחה בג'נין, שנתפסה כסמל לאובדן שליטה, הרשות נחשפה בחולשתה. היעדר תחרות בערים המרכזיות ומאללה ושכם וזכייתן של רשימות מקומיות, שחלק מנציגיהן מזוהים עם חמאס בחברון ובטולכרם, הם עדות לחולשת הפת"ח ובעיקר לשליטה המוגבלת מאוד של הרשות הפלסטינית בשטחיה. בנוסף, העובדה ש-88% מהרשימות הוגדרו כ"עצמאיות" מעידה על היחלשות המותג "פת"ח" ועל שחיקה באמון הציבור בממסד הקיים. ואכן, אחד הממצאים הבולטים בבחירות הוא התחזקות הפוליטיקה המקומית המבוססת על נאמנות חמולתית/משפחתית על פני אידיאולוגיה מפלגתית. רשימות רבות התבססו על מבנים משפחתיים או מקומיים, כשלהיבט הלאומי לא היה משקל של ממש בשיקולי הבוחרים ובסדר היום של הבחירות.

חשוב גם להדגיש שעצם קיום הבחירות הצביע על חולשה אינהרנטית של הרשות: הן התקיימו כתוצאה מלחץ בינלאומי לביצוע רפורמות ומהצורך של הרשות הפלסטינית להוכיח התקדמות. בנוסף, הן התקיימו בפיקוח בינלאומי ותחת שליטה ביטחונית ישראלית במרחב.

סיכום ומשמעויות

הבחירות המקומיות שהתקיימו ב-25 באפריל ברשות הפלסטינית הן אירוע פוליטי חשוב, אך צריך לנתח אותן בזהירות רבה – בעיקר בגלל ההקשר שבו הן נערכו והעובדה שחמאס לא השתתף בהן. הממצאים מצביעים על כך שהבחירות אינן משקפות מערכת דמוקרטית מלאה, אלא מנגנון היברידי המשלב בין הליך פורמלי לבין מגבלות פוליטיות ומבניות. הפער

בין הנרטיב הרשמי – המדגיש הצלחה דמוקרטית – לבין המציאות בשטח, הכוללת היעדר תחרות והדרה פוליטית, מעיד על שבריריות המערכת הפוליטית הפלסטינית.

הבחירות מייצגות צעד לוגיסטי ופוליטי בעל משמעות בעיני הרשות הפלסטינית, בפרט בהקשר של הכנסת עזה לתוך מסגרת בחירות לראשונה מאז 2006. ניצחון פת"ח, לשיטתה, מחזק את מעמד הרשות הפלסטינית במרחב הפלסטיני ובעיני שותפיה הבינלאומיים ומייצר את תחילתו של מענה לדרישות הקהילה הבינלאומית לרפורמות. אולם סוגיות אלה אינן יכולות להיחשב ככלי מדידה לדעת הקהל הפלסטינית האמיתית הן בשאלת ההנהגה הפנימית והן בשאלות אסטרטגיות כבדות משקל. בחירות שמוציאות מחוץ לתחרות את הגוף הפופולרי ביותר, שמתנהלות במאות רשויות ללא כל יריבות, ושנערכות תחת שליטה צבאית ישראלית במרחב ובצל מלחמה, אינן יכולות להיחשב כמשקפות תמונה מהימנה של העדפות הציבור הפלסטיני.

יתרה מכך, הבחירות מצביעות על פרדוקס בתפקוד הרשות הפלסטינית. מצד אחד, הן מדגימות יכולת לוגיסטית ומוסדית לקיים הליך בחירות בתנאים מורכבים. מצד שני, הן חושפות משבר לגיטימציה עמוק, המתבטא בהיעדר אמון ציבורי ובהיעדר שילוב של כלל השחקנים הפוליטיים. בנוסף, אי-קיום בחירות כלליות מזה כשני עשורים מחזק את התחושה כי הבחירות המקומיות משמשות ככלי לניהול תדמיתי יותר מאשר כמנגנון דמוקרטי מלא. הנהגת הרשות, בראשות מחמוד עבאס, כבר דחתה בעבר בחירות כלליות. לפיכך, סביר שתוצאות הבחירות המקומיות עלולות דווקא לחזק את החשש מהפסד ולהראות שגם ללא חמאס, התמיכה בפת"ח אינה מובטחת, ולכן תעדיף הנהגת הרשות הפלסטינית לדחות גם הפעם את הבחירות הכלליות. עבאס והנהגת הרשות הפלסטינית מודעים לעובדה שאם וכאשר חמאס ישתתף, הוא עשוי למנף את חוסר שביעות הרצון הציבורית ואת הפופולריות הגבוהה יותר שלו על פניו של הפת"ח.

הבחירות גם משקפות את הדואליות והפיצול העמוק שבקרב הציבור הפלסטיני. לצד כמיהה ליציבות ולשיפור חיי היומיום, ניכרים ייאוש עמוק מהרשות הפלסטינית והתחזקות של המסגרות המשפחתיות והחמולתיות. לצד הרצון בשינוי, בבחירות ובדמוקרטיזציה, ניכרים אדישות ואחוזי הצבעה נמוכים בשל אובדן אמון ביכולת לשנות. תוצאות הבחירות מעידות על חברה עייפה פוליטית, המבכרת, לכל הפחות בהקשר המקומי, הישענות על מבנים משפחתיים מסורתיים על פני מחויבות לאומית.

למרות שהרשות הפלסטינית והקהילה הבינלאומית מנסות לצייר את הבחירות המקומיות כצעד ראשון לקראת רפורמה וחידוש הלגיטימציה של הרשות הפלסטינית, נכון יהיה להתייחס אליהן כאל "ניסוי כלים" בלבד, שספק אם צלח.

הממצאים מצביעים כי הבחירות שיקפו הליך דמוקרטי פרוצדורלי בתנאים מבניים מגבילים, אשר מייצרים תוצאות שאינן משקפות תחרות פוליטית אמיתית. ניתן להצביע בבירור על שלושה תהליכים מרכזיים: שחיקה בלגיטימציה המוסדית (של הרשות הפלסטינית), התפוררות הפוליטיקה המפלגתית, ועלייה בארגון פוליטי מקומי-חמולתי. לכן, יותר מהיות הבחירות עדות לדמוקרטיזציה, הן פסאדה של רפורמות שלטוניות ומבניות במסגרת של משטר לא דמוקרטי הנעדר לגיטימציה ציבורית רחבה.

עורכי הסדרה: ענת קורץ, רינת חרש ואלדד שביט.